

KOMPLEKSNĖ LIETUVOS RESPUBLIKOS BK PROJEKTŲ ANALIZĖ IR VERTINIMAS BAUSMIŲ SISTEMOS, SANKCIJŲ DARNOS BEI BAUDŽIAMOSIOS POLITIKOS VEIKSMINGUMO POŽIŪRIAIS (2000)

Rėmėjai: Atviros Lietuvos Fondas

Tyrėjų grupė: G.Šulija, G.Sakalauskas, P.Ragauskas, V.Poškevičius, M.Girdauskas, A.Dapšys, A.Čepas, A.Bentkuvienė, J.Misiūnas, J.Jasaitis, L.Meškauskaitė, E.Sakalauskas, E.Sinkevičius, A.Čaplinskas

Darbo esmę sudaro LR baudžiamojo kodekso projekto bausmių sistemos darnos ir sankcijų optimizavimo problemų tyrimas. Atliekant tyrimą ir jo pagrindu formuluojant pasiūlymus įstatymų leidėjui siekta, kad naujojo Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso priėmimas paliktų teisinės erdvės lanksčiai, pažangiai ir veiksmingai baudžiamajai politikai socialiai orientuotos teisinės valstybės sąlygomis.

Tyrimas buvo atliktas sukaupus ir susisteminus informaciją apie Lietuvos bei užsienio šalių baudžiamuosius įstatymus, jų projektus, kriminologinių bei teisinių ekspertizių išvadas, mokslinę literatūrą, apibendrinus kriminologinę statistiką, atlikus BK projekto bendrojoje dalyje numatytos bausmių sistemos analizę. Taip pat tyrimo metu atlikta LR BK projekte, galiojančiame LR BK ir užsienio valstybių (Austrijos, Danijos, Ispanijos, Lenkijos, Olandijos, Rusijos, Suomijos, Švedijos, Vengrijos, Vokietijos, Latvijos, Estijos ir Italijos) baudžiamuosiuose kodeksuose numatytų laisvės atėmimo bausmių lyginamoji – vertinamoji analizė.

Tyrimo rezultatų pagrindu formuluojami pasiūlymai tobulinti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso projektą, tiek bendrąją, tiek specialiąją jo dalis. Bendrąją kodekso dalį siūloma papildyti formaliu kodekse naudojamų sąvokų išaiškinimu, tikslinti nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų atribojimo kriterijus, baudžiamąją atsakomybę vaikams nuo 14 metų numatyti tik už tyčinius sunkius ir labai sunkius smurtinius nusikaltimus, numatyti mažesnę terminuoto laisvės atėmimo minimalų dydį – 3 mėnesius, atsisakyti aritmetinio bausmės vidurkio kaip bausmės skyrimo atskaitos taško, atsisakyti nepagrįstų apribojimų atleidimui nuo baudžiamosios atsakomybės kaltininkui ir nukentėjusiajam susitaikius, sumažinti terminuoto laisvės atėmimo, skiriamo nepilnamečiams, maksimalų dydį nuo 10 iki 8 metų, taip pat pateikiami pasiūlymai tobulinti atskiras kitas BK bendrosios dalies normas. Tyrimo rezultatų pagrindu siūloma tikslinti 56 specialiosios dalies normų dispozicijas bei 44 specialiosios dalies normų sankcijas. Apibendrinus tyrimo rezultatus, daroma išvada, kad, pateiktą Seimui svarstyti BK projektą pakoregavus atsižvelgiant į pateiktus pasiūlymus, bendras kodekso sankcijose numatomų terminuoto laisvės atėmimo bausmių vidurkis sumažėtų nuo 2,95 iki 2,64 metų.

Pasiūlymai dėl BK projekto normų bei bausmių sistemos ir sankcijų darnos tobulinimo perduoti Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetui.